

Kryvda O.V., Korinna N.O.**INNOVATIVE ACTIVITY OF SMALL ENTERPRISES IN UKRAINE:
PROBLEMS AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT**

In the article analysed and generalized problems of innovative development of domestic small enterprises, the structure of small enterprises is considered after the criterion of regularity and purpose of conduct of innovative activity. In the total it enabled to offer measures on support of innovative activity and providing their necessary investments.

Keywords: innovations, investment-innovative development, innovative activity, small business, small enterprises, investment attractiveness.

Круш П.В.*канд. ек. наук, професор НТУУ «КПІ»***Марченко О.І.***студент ФММ, НТУУ «КПІ»***РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ**

В статті визначається проблема інноваційних процесів на підприємстві. Необхідність формування цих процесів є основою розвитку успішного бізнесу та господарської діяльності. Визначено ряд чиників, що впливають на даний процес негативно, запропоновано шляхи їх подолання.

Ключові слова: інноваційні процеси, інвестиції, держава.

Вступ. Особливу увагу при вивченні питання іноваційних процесів видатні економісти, такі як М.Портер, приділяли ролі іновацій у конкурентноспроможності продукції підприємств.

Інші вчені - економісти: Й.Шумпетер, Д. Рікардо, Дж. Міль та інші, у своїх дослідженнях аналізували досягнення у сфері нової техніки та технології.

За даними експертів Організації економічної співпраці та розвитку, у США за останні два десятиріччя за рахунок високотехнічних секторів економіки було досягнуто майже 50% усього приросту продуктивності праці, у Канаді, Великій Британії, Японії – більше 30 %, у Франції та Італії – 25% (3).

Як звісно, існують кілька підходів до вивчення визначення іновацій :

– технологічний, який передбачає розрахунок економічного ефекту та терміну окупності іноваційних витрат на нововведення. Цей підхід аналізували такі видатні вчені, як Р.Ротвель, П.Гардинер, Ю.Яковець, А.Пригожин, М. Хучек, П. Завлін, А.Казанцев, Л. Мінделі;

– технічний, у якому іновація розглядається як процес впровадження нововведення у сферу його застосування. Такий підхід має значну кількість

прихильників серед вітчизняних та зарубіжних аналітиків (В.Хіпель, Б.Твісс, Б.Санто, М. Портер, С. Покропивний, Н. Лапін) [1];

– економічний, при якому порівнюється якість вироблюваної продукції до і після нововведень, а також ступінь задоволення цією продукцією споживачів. Серед прихильників цього підходу: П. Друкер, Дж.Сорос, Г.Хамел, Ю.Морозов та інші.

Постановка задачі. Для розвитку економіки нашої країни одним з найважливіших питань є проблема комерціалізації іновацій. Важливість втілення іноваційних рішень в діяльності більшості підприємств важко недооцінити, особливо на сучасному етапі розвитку економіки. Дослідження світового і вітчизняного досвіду має велике значення для якомога скорішого розвитку іноваційної культури у суспільстві.

Результати дослідження. Іноваційні процеси. Як відомо, сьогодні Україна не має власних інвестиційних ресурсів, достатніх для проведення курсу переведення своєї промисловості на шлях іноваційно – конкурентного розвитку. В 2003 р. від іноземних інвесторів надійшло коштів на суму 130 млн. грн., з них на дослідження і розробки всього 27,6 млн.грн. Таким чином допомога міжнародних фінансових організацій не відповідає потребам країни на структурну перебудову економіки. Крім того обсяг державної допомоги теж не відповідає мінімальним потребам науки. Згідно статистичних даних, питома вага виконаних науково–технічних робіт у ВВП склала у 2003р. 1,3% [2].

Інвестиції. Значення інвестицій для розвитку будь якого підприємства в умовах сьогодення важко недооцінити. Доля інвестицій в обсязі виробництва на підприємствах Дніпропетровської області в 2003році показана в таблиці і склала по регіону всього 3,81%.

Для розвитку регіона необхідно вирішувати іноваційні питання на державному рівні, а саме: дуже важлива стабільність у сферах політики, економіки та визначення податкових пільг для підприємства, яке втілює нововведення у виробництво продукції, а також формування технологічної конкурентноспроможності підприємств, яке передбачає створення стратегії технологічного розвитку підприємства. Залежно від типу іновації і рівня розробки існуючої технології, розподіляють конкурентні стратегії, стратегії співробітництва, стратегію опори на власні сили, а також гібридні стратегії. Великі підприємства можуть придбати іноваційні технології, купуючи їх в інших підприємствах (стратегія конкурентності), через участь у різних альянсах (стратегія співробітництва) і створюючи їх самостійно (стратегія власних сил). В основі вибору стратегії технологічного розвитку підприємства необхідно покласти теорію кластерного механізму формування М.Портера [4], суть якого полягає в тому, що постачальники, основні виробники та споживачи пов'язані технологічним ланцюгом і мають чітку договірну систему. Основні переваги кластерного механізму заключаються в тому, що підприємство має можливості знижати собівартість продукції, розподіляти ризик між учасниками – партнерами, а також впроваджувати нововведення.

Розвиток спільного підприємництва має велике значення для міжнародного співробітництва. На кінець 2005 р. в Україні було зареєстровано понад 5000 спільних підприємств, серед яких лише 17% господарюють у сфері виробництва, а обсяг їх продукції складає лише 3% вітчизняного ВВП [3].

Для розвитку конкурентноспроможності наукоємних галузей: авіакосмічної, суднобудування, виробництво складної воєнної техніки, систем управління, деяких видів оптичних приборів, нових літаків, ракет – необхідне широке міжнародне співробітництво, участь держави у міжнародних консорціумах.

Необхідно також приділити увагу втіленню у діяльність промислового підприємства систем управління, наприклад, системи ERP – автоматизація і оптимізація внутрішніх бізнес – процесів, (back – office) [5]; планування як матеріальних, так і фінансових ресурсів на підприємстві (прийом замовлень, планування виробництва, транспортування і адміністрування. Ця система використовується для опису компонентів: «виробництво», «логістика», «фінанси». На Інгuleцькому гірничо-збагачувальному комбінаті (м.Кривий Ріг. Дніпропетровська обл.) за півроку використання цієї системи всі витрати на її втілення були повернені.

Результативність подальшого розвитку іноваційних процесів вітчизняних підприємств залежить від багатьох факторів. Запропонуємо основні заходи по вирішенню цього важливого питання:

1. Розвиток міжнародної співпраці та спільного підприємництва.
  2. Необхідна державна підтримка у вигляді покращання системи оподаткування та надання певних пільг підприємствам з активною іноваційною позицією.
  3. Втілення кластерного механізму у діяльність підприємства.
  4. Заохочення інвесторів вітчизняних та іноземних.
  5. Підвищення конкурентноспроможності наукоємних галузей, втілення методики визначення конкурентноспроможності продукції за допомогою коефіцієнта
- $$K_{\text{конк.}} = \frac{Ц_{\text{в.1}}}{Ц_{\text{ср.}}} \cdot \frac{Ц_{\text{в.2}}}{Ц_{\text{ср.}}} \dots \frac{Ц_{\text{в.i}}}{Ц_{\text{ср.}}},$$
- де $Ц_{\text{в.}}$ - ціна виробу, $Ц_{\text{ср.}}$ - середньоринкова ціна однородної продукції, 1,2,...i – виробники однородної продукції.
6. Втілення автоматизованих систем управління оптимізації технологічних процесів при виготовленні продукції.
  7. Створення соціальної інфраструктури на державному рівні з метою рішення проблеми формування позитивного ставлення кожного робітника на підприємстві до іноваційних нововведень.

Висновки. Тобто, основним завданням державної іноваційної політики мають бути заходи, спрямовані на створення умов для органічного поєднання науково-технологічного і підприємницького середовища. Держава має посилити пряму підтримку іноваційного процесу у вигляді сприяння створенню іноваційної інфраструктури, становленню науково-виробничих об'єднань тощо, але лише істотні нововведення держава повинна заохочувати

фінансово, наприклад, через пільгове оподаткування або за рахунок бюджетних асигнувань. Такий підхід дасть змогу не розпилювати державні кошти на підтримку малоперспективних нововведень і сприятиме інноваціям, спрямованим на економічний прорив і забезпечення стійкого зростання. Ринкових механізмів на сучасному етапі буде недостатньо для помітної інтенсифікації інноваційного процесу в Україні.

Розвиток інноваційної діяльності - один з основних шляхів виходу економіки України з кризової ситуації і отримання високого рівня прибутку. При цьому важливо враховувати світовий досвід організації інноваційного процесу.

Перелік посилань

1. Шнипко О.С. Науково - технічна політика, її роль в підвищенні конкурентноспроможності економіки України: [навч. посібн.] / Шнипко О.С. - К.: Знання, 2006. - №1(55) - С. 178 - 184.
2. Бреус С.В. Роль іновачій у забезпеченні конкурентноспроможності машинобудівного комплексу України: [навч. посібн.] / Бреус С.В., - К.: Академія, 2006. - №1(55) - С. 162 - 169.
3. Л.М. Ганущак «Шляхи використання зарубіжного досвіду управління іновачійним потенціалом підприємств в Україні // Актуальні проблеми економіки, 2006. - №4(58). - С.135-142.
4. Портер М. Міжнародна конкуренція. / Під ред. В.Д. Щетинина. - М.: Міжнародні відносини, 1993. - 54с.
5. Іновачійні процеси в Україні: [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://ru.wikipedia.org/wiki/ERP>

In the article a viznachaet'sya problem of innovative processes is on an enterprise. A necessity of forming of these processes is basis of development of successful business and economic activity. Certainly row of chinikiv, that influence on this process negatively, the ways of their overcoming are offered.

Петровська І.П.

викладач ФММ НТУУ «КПІ»

Рак В.В.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

У статті аналізується сучасний стан іновачійної діяльності у вітчизняній економіці, розглядаються проблеми та фактори, що гальмують розвиток іновачійного сектору, запропоновані можливості їх вирішення.

Ключові слова: іновачії, іновачійна діяльність, іновачійний сектор, іновачійний проект, іновачійна продукція.